

**SINDIKALNI
PRIMERAK**

INFORMATOR

NEZAVISNOST

sindiso@ptt.yu

www.gsprs-nezavisnost.org.yu

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 1 • MAJ 2007 • BROJ 1

SRBIJA, KONAČNO, DOBILA NOVU VLADU

Pred ponoć 15. maja, u trenutku kad su isticali svi zakonski rokovi i nakon kratkotrajnog radikalnog predsednikovanja u Narodnoj skupštini i prekompanovanja srpske političke većine, Srbija je, ipak, dobila vladu. Novi resorni ministar prosvete (ne više i sporta) je dr Zoran Lončar. Ostali socijalni partneri iz sveta politike (bar što se tiče sindikata prosvetnih radnika) biće Mirko Cvetković ministar finansija i Rasim Ljajić ministar rada i socijalne politike, ali i Mladjan Dinkić kome je uz ekonomiju pridodato i zapošljavanje. Tako se desila neprimerena i nigde prisutna situacija da su razdvojena „dva oka u glavi“ - rad i zapošljavanje.

Upravo radi toga što su rad i zapošljavanje podeljeni u dva ministarstva. pokrajinska sekretarka za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova Snežana Lakićević-Stojačić kritikovala je Zakon o ministarstvima. „Jedan od najvećih šokova sam doživela kada sam videla Zakon o ministarstvima i uočila da su rad i zapošljavanje odvojeni u dva ministarstva“, rekla je Snežana Lakićević-Stojačić i dodala da je nemoguće dva segmenta istog problema imati u dva ministarstva.

Medjutim, ona smatra da u ovom slučaju razlog razdvajanja nije namirivanje stranačkih apetita. „Ovo nije to. Zato što su Rasim Ljajić i Mladjan Dinkić već dobili svoja ministarstva. Ljajić je dobio ministarstvo za rad i socijalnu politiku i prirodno je da u tom ministarstvu bude i zapošljavanje. Medjutim, zapošljavanje je izmešteno kod Dinkića koji ima ekonomiju, regionalni razvoj i zapošljavanje! Znači da oblast zapošljavanja nije bila uslov formiranja ministarstva nego je iz nekih drugih razloga rad i zapošljavanje podeljeno u dva ministarstva. Zapošljavanje ima novac, a rad ima problem“, naglasila je Snežana Lakićević-Stojačić i dodala da je ogroman problem raditi sa ljudima koji ostaju bez posla, a u zapošljavanju su novac i podsticajna sredstva.

Dr ZORAN LONČAR, novi ministar prosvete

Rođen je 1965. godine u Novom Sadu. Doktor je pravnih nauka i docent za Ustavno pravo na Pravnom fakultetu u Novom Sadu. Član DSS-a i Glavnog odbora stranke od 2000. godine, a od 2005. godine je i predsednik Pokrajinskog odbora DSS-a Vojvodine. Bio je pravni savetnik u komisiji koja je radila na donošenju Ustavne povelje Srbije i Crne Gore i u komisiji za izradu novog Ustava Srbije. U prethodnoj vladi bio je ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu. Oženjen, otac dva deteta. Govori engleski i francuski jezik.

RASIM LJAJIĆ, ministar rada i socijalne politike

Rođen je 1964. u Novom Pazaru, gde je završio osnovnu školu i gimnaziju. Medicinski fakultet završio je u Sarajevu. Od 1994. godine predsednik je Koalicije Sandžak koja je 2000. godine preimenovana u Sandžačku demokratsku partiju. Posle petooktobarskih promena izabran je za ministra za nacionalne i etničke zajednice u Vladi SRJ. U martu 2003. godine izabran je za ministra za ljudska i manjinska prava u Savetu ministara SCG. Od jula 2004. predsednik je Nacionalnog saveta za saradnju sa Haškim tribunalom, a od jula 2006. koordinator za sprovođenje Akcionog plana za završetak saradnje sa ovim sudom. Od septembra 2005. godine predsednik je Koordinacionog tela za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa. Oženjen je i ima dvoje dece. Služi se engleskim i ruskim jezikom.

Rođen je 1964. u Novom Pazaru, gde je završio osnovnu školu i gimnaziju. Medicinski fakultet završio je u Sarajevu. Od 1994. godine predsednik je Koalicije Sandžak koja je 2000. godine preimenovana u Sandžačku demokratsku partiju. Posle petooktobarskih promena izabran je za ministra za nacionalne i etničke zajednice u Vladi SRJ. U martu 2003. godine izabran je za ministra za ljudska i manjinska prava u Savetu ministara SCG. Od jula 2004. predsednik je Nacionalnog saveta za saradnju sa Haškim tribunalom, a od jula 2006. koordinator za sprovođenje Akcionog plana za završetak saradnje sa ovim sudom. Od septembra 2005. godine predsednik je Koordinacionog tela za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa. Oženjen je i ima dvoje dece. Služi se engleskim i ruskim jezikom.

MIRKO CVETKOVIĆ, ministar finansija

Rođen je 1950. u Zaječaru. Diplomirao, magistrirao i doktorirao na Ekonomskom fakultetu u Beogradu. Deset godina je radio u Rudarskom institutu, potom prelazi u Ekonomski institut gde je radio oko šest godina. Od 1998–2001. godine bio je savetnik za ekonomska pitanja u Rudarskom institutu, a od januara 2001. godine zamenik ministra u ministarstvu za privredu i privatizaciju. Od 2003. do 2004. godine bio je direktor Agencije za privatizaciju. Oženjen je, otac dvoje dece. Govori engleski jezik.

ODRŽANE SKUPŠTINE RKO NSPRV „NEZAVISNOST“ U SVE TRI VOJVODANSKE ŠKOLSKE UPRAVE (str 3)

DECENIJA OD VELIKOG ŠTRAJKA

Cela školska godina protekla u štrajku ili, kako su Somborci potpali fitilj „Bureta baruta“ prosvetarskog neyadovoljstva, koje je eksplodirao početkom 2. polugodišta školske 1996/97. godine u vidu najvećeg i dotad, ali i kasnije, nezabeženog štrajka u istoriji srpske prosvete. (strana 9)

NSPRV „NEZAVISNOST“ OSIGURAO SVOJE ČLANOVE

Na sednici Izvršnog odbora NSPRV „Nezavisnost“ održanoj 08.05.2007. god. u Novom Sadu doneta je Odluka da se svi članovi NSPRV „Nezavisnost“ osiguraju od posledica nesrećnog slučaja (nezgode), kod Wiener Stadtische Osiguranja. (str 8)

NORMA

Sombor je u 18. veku značajno kulturno i prosvetno uporište, "luča mikrorokozma" svem razdvojenom srpstvu, koje se gubitkom svoje države našlo u dvema tuđim, njemu tako nenaklonjenim carevinama - austrijskoj (potonjoj austrougarskoj) i otomanskoj. Među još nekoliko gradova u Vojvodini sa statusom slobodnih kraljevskih gradova, stečenim polovinom 18. veka, Sombor se izdvaja kulturnom i prosvetnom tradicijom, oformljenim građanskim slojem Srba čiji se sinovi već tada školuju po univerzitetima u Evropi, da bi se posle vratili u rodni grad i širili prosvetu i kulturu, osnivali škole i poduzimali čitav niz prosvetiteljskih i kulturnih poslova sudbonosnih za srpski narod i njegov opstanak na vetrometini između katolicizma i islama. Kao osobeno duhovno središte zračiče Sombor na ovom panonskom prostoru sve dok mu tu ulogu ne budu preuzela administrativno određena središta. U istoriji srpske prosvete osigurao je

sebi mesto grada u kome je osnovana najstarija srpska škola za stručno osposobljavanje učitelja. Činjenica da je ona jedina od tri istovremeno osnovane škole održala kontinuitet do današnjih dana, prolazeći složen put preobražaja, daje joj pravo na atribut sasvim pionirskog poduhvata u našoj prosvetnoj povesnici.

Njen osnivač Avram Mrazović, sin somborskog sveštenika Georgija, prosvetitelj i humanista, kao i pisac i prevodilac klasicističkog - prosvetiteljskog manira, uvrstio se sa još dvojicom znamenitih prosvetitelja toga doba - Stefanom Vujanovskom i T. Jankovićem Mirijevskim - u pionire moderne epohe u srpskom školstvu. Norma spada u one izuzetne zavode koji svojim značajem premašuju okvire prvobitne profesionalne namene. U doba kada je osnovana, pa kroz naredne vekove svog delovanja, naravno u novim institucionalnim oblicima, ta škola je bila Srbima "jedinstven nacionalni institut za

podizanje svesne srpske inteligencije". U njoj su predavali i nju su pohađali znameniti ljudi naše kulturne istorije s kraja 18. i tokom 19. i 20. veka. Za nju je nerazdvojno vezana kulturna istorija našega naroda. U 18. veku razvijaju Srbi u Ugarskoj svoju građansku kulturu koja se nadahnjuje Evropom, ali i Evropi daje svoj duhovni doprinos. Neprocenljiv je značaj za srpsku kulturu što je na ovim panonskim prostorima već tada došlo do sinteze našeg duhovnog bića sa duhom zapadne civilizacije, a to su upravo omogućili naši pisci prosvetitelji. Naš narod nije došao u Austriju sa Čarnojevićima i pre njih samo kao neobrazovan puk, već sa izgrađenom duhovnošću srodnijom nama bliskoj vizantijskoj civilizaciji kojoj i sama Evropa mnogo duuguje. Zahvaljujući toj činjenici premostili smo daljinu između patrijarhalno feudalne svesti i moderne Evrope.

Važniji datumi :

- Godine 1717. osnovana prva pravoslavna osnovna škola u Somboru;
- Godine 1756. u Somboru rođen Avram Mrazović, osnivač "Norme" - prve škole za obrazovanje učitelja na slovenskom Jugu;
- Godine 1778. 1. maja počela sa radom Mrazovičeva "Norma";
- Godine 1794. štampano prvo izdanje Mrazovičevog Rukovodstva za slovenku gramatiku;
- Godine 1799. Prvi prevod Robinsona Krusoa na srpski jezik - preveo Nikolaj Lazarević, Mrazovičev učenik i bivši nastavnik normalnih škola;
- Godine 1812. osnovana Srpska preparandija u Sent-Andreji;
- Godine 1816. preseljena Srpska preparandija iz Sent-Andreje u Sombor;
- Godine 1817. osnovana biblioteka Učiteljske škole u Somboru; školska biblioteka "Kraljevskog pedagogijuma naroda ilirskog" osnovana je Carskim dekretom. Sačuvan je Katalog biblioteke iz 1832. godine u koji su upisana imena prvih prilagača;
- Godine 1821. štampano Mrazovičevo Rukovodstvo k slovenskom krasnorječju;
- Godine 1848. srpski jezik postaje jezik administracije (posle latinskog do 1844. i mađarskog do 1848. godine);

- Godine 1863. na mestu stare, podignuta današnja zgrada Norme;
- Godine 1866. u Somboru izlazi "Školski list", prvi pedagoški časopis na srpskom jeziku sa dodatkom za decu "Prijatelj srpske mladeži";
- Godine 1871. školovanje produženo na tri godine; počelo učenje prirodnih nauka; odobreno školovanje i učenicama;
- Godine 1895. podignuta nova školska zgrada - zdanje partijarha Georgija Brankovića;
- Godine 1920. veroispovedna Učiteljska škola u Somboru postaje Državna učiteljska škola;
- Godine 1963. izgrađena spomen - škola sa vežbaonicom i domom učenika (današnja zgrada Fakulteta);
- Godine 1973. osnovana Pedagoška akademija u Somboru - viša škola za obrazovanje nastavnika razredne nastave;
- Godine 1978. održan Međunarodni naučni simpozijum povodom 200 godina obrazovanja učitelja u Somboru; objavljena knjiga: Savremene koncepcije i perspektive obrazovanja nastavnika; objavljena knjiga: 200 godina obrazovanja učitelja u Somboru; održan Sabor učitelja;
- Godine 1980. Pedagoška akademija postaje članica Univerziteta u Novom Sadu;
- Godine 1989. Univerzitet u Novom Sadu predložio model visokoškolskog obrazovanja učitelja u Vojvodini;
- Godine 1990. Skupština opštine Sombor dala

saglasnost na Elaborat o osnivanju Učiteljskog fakulteta u Somboru;

- Godine 1993. 1. jula osnovan Učiteljski fakultet u Somboru;
- Godine 1993. 10. oktobra počinje sa radom Učiteljski fakultet.

KARLOVAČKA GIMNAZIJA

Alma mater srpskog školstva

Odlukom Vlade RS, od 9 maja o.g. Karlovačka gimnazija u Sremskim Karlovcima, je uz Matematičku i Filološku gimnaziju iz Beograda, proglašena školom od posebnog nacionalnog značaja. Ovom prigodom direktor Karlovačke gimnazije Rade Zejak je rekao da je "Vlada RS je još jednom potvrdila opredeljenje, s kojim je škola pre više od dva veka osnovana da, kao prva gimnazija u Srba, okuplja učenike iz svih krajeva gde naš narod živi". To isto čini se i danas, pa tako trenutno Gimnaziju pohađaju đaci iz 52 opštine u Srbiji i Republici Srpskoj.

Gimnazija u Sremskim Karlovcima osnovana je 1791. godine zahvaljujući zalaganju tadašnjeg mitropolita Stefana Stratimirovića i uz finansijsku pomoć dobrotvora Dimitrija Anastasijevića Sabova, koji je priložio 20.000 forinti, dok su ostalih 13.000 forinti, neophodnih za otpočinjanje rada škole, sakupili sami Karlovčani. Gi-

mnazija je osnovana na osnovu posebne povelje austrijskog cara Leopolda Drugog, i prvi svoj vek provela je u neodgovarajućem prostoru, a za stogodišnjicu preseljena je u novu zgradu, čiju su izgradnju finansirali tadašnji patrijarh German Anđelić i njegov brat Stefan. Ovu zgradu, u kojoj se Gimnazija i danas nalazi, projektovao je budimski arhitekta Đula Partoš po uzoru na srpske crkve i manastire.

Sve do 1921. godine škola je bila pod patronatom Srpske pravoslavne crkve, ali uvek kao realna gimnazija, u kojoj je do 1852. godine nastava izvođena na nemačkom i latinskom, da bi se tada prešlo na nastavu na srpskom, a od 1873. godine i na reformisano Vukovo pismo.

Najčuveniji đak ove gimnazije svakako je Branko Radi-

čević, ali među značajna imena naše istorije i kulture spadaju i njeni đaci Dimitrije Davidović, Stevan Supljikac, Jovan Subotić, Đorđe Natošević, Jovan Sterija Popović, Vasa Stajić i mnogi drugi.

Od 1990. godine Karlovačka gimnazija je filološka, a njenih 500 đaka danas je raspoređeno u smerove za klasične jezike, engleski, nemački, ruski, italijanski i španski.

Prošle godine Skupština Vojvodine Karlovačku gimnaziju proglasila je za školu od izuzetnog značaja za Vojvodinu, a među prve efekte ove odluke svakako spada i finansiranje uređenja tavanog prostora, koje će početi na jesen, novcem iz Pokrajinskog fonda za kapitalne investicije. U planu je i izgradnja dačkog doma, ali za to još uvek nije obezbeđen novac.

NIJE LOŠE BITI PROSVETAR!

Godišnja skupština sindikata „Nezavisnost“ ŠU Sombor

Nezavisni sindikat prosvetnih radnika Vojvodine „Nezavisnost“, Školska uprava Sombor, održao je u utorak, 15.05.2007. g. redovnu Godišnju Skupštinu. Skupština je, osim ostalog, usvojila Izveštaj o radu, kao i izmene i dopune Statuta NSPRV ŠU Sombor.

Radnička prava se ne dobijaju, ona se otimaju. Ali, kada se otmu, moraju se održavati, inače će atrofirati. Baviti se prosvetom, danas u Srbiji nije loš posao, rekao je Hadži Zdravko M. Kovač, predsednik GSPRS „Nezavisnost“.

Za proteklih petnaetak godina uspeli smo da rešimo jedan veliki problem. To je materijalni položaj zaposlenih u ovoj branši. Dostignuti nivo, međutim, sada treba i održati, a ono što nam predstoji i sa čime ćemo se vrlo brzo morati suočiti jeste nesigurnost radnih mesta. Postojeći broj zaposlenih u prosveti nemoguće je zadržati, jer je poslednjih godina broj učenika u Srbiji opao za 10 procenata. Na jednog nastavnika u Srbiji danas dolazi od 12 do 17 đaka, a u somborskoj opštini ima škola u kojima na jednog prosvetnog radnika dolazi 4-5 učenika. Imamo škole u kojima se deca obrazuju za zanimanja koja nikome nisu potrebna. Takvo stanje je prosto neodrživo i racionalizacija mreže škola je naša neminovnost, ukazao je Kovač.

On se osvrnuo i na preku potrebu oživljavanja rada Socijano-ekonomskih saveta, kao jedne od ključnih poluga, kako u kreiranju, tako i

odlučivanju o bitnim pitanjima sa poslodavcima, a u sličnom tonu govorio je i profesor Gradimir Dedić, predsednik IO NSPRV „Nezavisnost“ ŠU Sombor. On se, osim ostalog, osvrnuo i na dosadašnju saradnju Sindikata „Nezavisnost“ sa lokalnom samoupravom, napominjući da je ostalo još dosta nerešenih pitanja. Lj.Z.

TEK SMO POČELI

U prelepoj svečanoj sali ETŠ „Mihajlo Pupin“ u Novom Sadu održana je druga redovna skupština NSPRV „Nezavisnost“ ŠU Novi Sad 19. maja 2007.

Posle izbora radnih tela Skupštine koju je otvorio predsednik Slavko Derenj delegatima se obratio predsednik NSPRV-a gosp. Ranko Hrnjaz pritom iznoseći uspeh i rezultate u proteklom periodu. Posle usvajanja Poslovnika o radu I Dnevnog reda, Izveštaj o radu RKO NSPRV „NEZAVISNOST“ ŠU

Novi Sad podnela je Budimka Čikarić Palija. Pritom je naglasila da je održala 66 promocija, 11 tribina, 14 izbornih skupština sa efektima rada udvostručenog broja članova (2307) naglašavajući pritom da ima mnogo poteškoća u sindikalnim aktivnostima širenja mreže, da je veoma niska sindikalna svest prosvetnih radni-

ka i da je protekli period, period konsolidacije sindikata ove školske uprave.

Pozvala je kolege sindikalce da naprave tim, da istraju na širenju mreže „jer nam će itekako biti potreban sindikat“, iako nam se treba obeshrabriti „ako nam se ponekad se čini, da smo tek počeli“. B. Č.P.

VISOK STEPEN SARADNJE SA ŠU

Održana druga sednica RKO NSPRV školske uprave Zrenjanin

U subotu 12. Maja 2007 godine u velikoj sali zgrade nevladinih organizacija održana je druga redovna skupština NSPRV „Nezavisnost“ Regionalnog koordinacionog odbora školske uprave Zrenjanin. Skupštinu je otvorio i pozdravio delegate i goste Vasilj Milović- predsednik skupštine. Nakon izbora radnih tela skupštine, skupštinu su pozdravili i pozeleli uspešan rad Laslo Tot-predsednik pokrajinskog odbora GS kulture „Nezavisnost“ i načelnik školske

uprave Zrenjanin-Staniša Banjanin.

Banjanin je u svom obraćanju istakao da se do sada redovno odazivao svakom pozivu Regionalnog koordinacionog odbora sindikata „Nezavisnost“ iz razloga što je u njemu prepoznao istinskog partnera na zajedničkom poslu. U više navrata po zahtevu predstavnika sindikata „Nezavisnost“ reagovao sam po različitim predstavkama i na opšte zadovoljstvo zajedničkom akcijom problemi su na najbolji mogući način rešeni. Saradnja je razvijana do te mere da sam zajedno sa predsednikom RKO školske uprave Zrenjanin Rankom Hrnjazom obišao neke škole u kojima su kršena sindikalna prava i prava iz rada i radnog odnosa rizikujući da me optuže da favorizujem jedan sindikat što mi nije namera- istakao je Banjanin.

Nakon svečanog dela predsednik IO ŠU Zrenjanin Ranko Hrnjaz podneo je izveštaj o radu između dve skupštine. Hrnjaz je istakao da je nesporno da broj od oko 3000 člano-

va je za respekt, ali ni izbliza ne zadovoljava apetite ozbiljnog sindikata kakav je sindikat „Nezavisnost“ na ovim prostorima. Prostora za dalje širenje ima i u Srednjem i Severnom Banatu, a posebno u Južnom Banatu, što treba iskoristiti.

Najbolja preporuka za potencijalne nove članove je dosledna borba za prava iz rada i radnih odnosa zaposlenih u prosveti, na način kako je to do sada rađeno na prostoru Banata- istakao je Hrnjaz.

U nastavku sednice delegati skupštine su jednoglasno prihvatili organizacionu šemu GSPRS „Nezavisnost“ u predloženoj formi od strane IO NSPRV „Nezavisnost“.

Kod izbora i imenovanja delegati skupštine su na svim nivoima promenili predstavnike koji u predhodnom periodu nisu u potpunosti ispunili očekivanja članstva i izabrali delegate za skupštinu NSPRV „Nezavisnost“.

S.T.

OBRAZOVANJE NA PET JEZIKA

Obrazovanje u Vojvodini ima dugu tradiciju. Danas je obrazovni sistem veoma razvijen - od osnovnog, preko srednjeg, višeg i visokog obrazovanja sve do poslediplomskih i doktorskih studija. Zbog izražene multietničke strukture stanovništva, mnoge

obrazovne ustanove uporedo rade širom Vojvodine na jezicima:

- srpskom
- mađarskom
- slovačkom
- rumunskom
- rusinskom

SISTEM ŠKOLSTVA

Školstvo u Vojvodini deo je jedinstvenog obrazovnog sistema u Republici Srbiji. Ono obuhvata sve nivoe:

- predškolsko obrazovanje,
- osnovno obrazovanje, obavezno je i traje osam godina,
- srednje obrazovanje se stiče u gimnazijama (traje četiri godine), srednjim stručnim školama (traje dve, tri ili četiri godine) i umetničkim školama (traje četiri godine),
- više obrazovanje se stiče u višim školama (traje dve ili tri godine),
- visoko obrazovanje se stiče na

fakultetima (traje od četiri do šest godina),

- specijalističke, magistarske i doktorske studije se organizuju posle završenog fakulteta.

Nastava se, na svim nivoima obrazovanja u Srbiji odvija na srpskom jeziku, a može se izvoditi, pod određenim uslovima, i na jeziku nacionalnih manjina. Ta zakonska mogućnost se naročito često koristi u Vojvodini zbog izražene multietničke strukture stanovništva.

Za sve učenike koji se ne školuju na svom maternjem jeziku omogućeno je i negovanje maternjeg jezika sa elementima nacionalne kulture.

TRADICIJA

Prvi pisani trag o školstvu u Vojvodini beleži postojanje katoličke latinske škole iz XI veka u Baču i XII veka u Titelu. Takođe, škole su radile i u pravoslavnim manastirima i većim gradovima u XVI i XVII veku. Posle kolonizacije, u XVIII veku, na ovim prostorima počinju da rade i škole na mađarskom, nemačkom, slovačkom, rumunskom i rusinskom jeziku. Prva gimnazija na srpskom jeziku osnovana je 1791. godine u Sremskim Karlovcima (sadašnja "Karlovačka gimnazija"), a 1810. godine u Novom Sadu (sadašnja Gimnazija "Jovan Jovanović Zmaj").

Tokom vremena, školstvo se razvijalo i prilagođavalo razvoju društva i njegovim potrebama.

OBRAZOVANJE NACIONALNIH MANJINA

Priпадnici nacionalnih manjina u Vojvodini imaju, pod određenim uslovima, zakonom određeno pravo na obrazovanje na maternjem jeziku, na svim stepenima obrazovanja.

Vaspitno-obrazovni rad na jezicima nacionalnih manjina počinje u predškolskim ustanovama gde se deca pripremaju za školovanje na maternjem jeziku. Nastavlja se u osnovnim i srednjim školama, i dalje u višim školama i na fakultetima Univerziteta u Novom Sadu. Takođe, za učenike pripadnike nacionalnih manjina, koji nastavu pohađaju na srpskom jeziku, obezbeđeno je učenje maternjeg jezika sa elementima nacionalne kulture, u okviru izborne nastave.

Nastava u osnovnim školama organizovana je:

- na mađarskom nastavnom jeziku u 78 škola u 27 opština
- na slovačkom nastavnom jeziku u 18 škola u 13 opština, kao i dvoje-

zična nastava u jednoj opštini

- na rumunskom nastavnom jeziku u 18 škola u 9 opština
- na rusinskom nastavnom jeziku u 3 škole u 3 opštine

Nastava u srednjim školama organizovana je:

- na mađarskom nastavnom jeziku u 35 škola u 12 opština
- na slovačkom nastavnom jeziku u 2 škole u dve opštine
- na rumunskom nastavnom jeziku u dve škole i dve opštine
- na rusinskom nastavnom jeziku u jednoj školi

Nastava u višim školama i na fakultetima organizovana je:

- za studente mađarske nacionalnosti u tri više škole i na pet fakulteta
- za studente slovačke nacionalnosti na dva fakulteta
- za studente rumunske nacionalnosti u jednoj višoj školi i na dva fakulteta

PREDŠKOLSKO OBRAZOVANJE U VOJVODINI

Na teritoriji AP Vojvodine u postoje 44 predškolske ustanove u 44 opštine i gradu Novom Sadu. Predškolske ustanove raspolazu sa ukupno 547 objekata: 222 objekta u sedištu i 320 objekata van sedišta. Namenski su građena 233 objekta.

U predškolskim ustanovama je smešteno 41091 dete uzrasta od 3 do 7 godina života. Deca su raspoređena u 1813 vaspitnih grupa.

Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se ostvaruje na srpskom, mađarskom, slovačkom, rumunskom, rusinskom, hrvatskom i romskom jeziku. Program vaspitno-obrazovnog rada se ostvaruje i dvojezično u nacionalno mešovitim sredinama.

- Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se ostvaruje na srpskom jeziku u 44 predškolske ustanove u 44 opštine i gradu Novom Sadu. Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se na srpskom jeziku ostvaruje za 34335 dece.

- Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se ostvaruje na mađarskom jeziku u 24 predškolske ustanove u 23 opštine i gradu Novom Sadu. Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se na mađarskom jeziku ostvaruje za 4450 dece.
- Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se ostvaruje na slovačkom jeziku u 8 predškolskih ustanova u 7 opština i gradu Novom Sadu. Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se na slovačkom jeziku ostvaruje za 841 dete.
- Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se ostvaruje na rumunskom jeziku u 6 predškolskih ustanova u 6 opština. Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se na rumunskom jeziku ostvaruje za 197 dece.
- Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se ostvaruje na rusinskom jeziku u 4 predškolske ustanove u 3 opštine i

gradu Novom Sadu (fakultativno). Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se na rusinskom jeziku ostvaruje za 182 deteta.

- Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se ostvaruje na hrvatskom jeziku u 1 predškolskoj ustanovi u opštini Subotica. Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se na hrvatskom jeziku ostvaruje za 62 deteta.
- Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se ostvaruje na romskom jeziku u 1 predškolskoj ustanovi u opštini Sombor. Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se na romskom jeziku ostvaruje za 36 dece.

Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se ostvaruje dvojezično u 16 predškolskih ustanova u 16 opština na srpskom jeziku i na jednom od jezika nacionalnih manjina. Program vaspitno-obrazovnog rada za decu od 3 do 7 godina se odvija dvojezično za 892 deteta.

OSNOVNE ŠKOLE

Osnovno obrazovanje u Vojvodini je obavezno i ne plaća se školarina. U Vojvodini se obrazovanje i vaspitanje u osnovnim školama odvija na šest nastavnih jezika: srpskom, mađarskom, slovačkom, rumunskom, rusinskom i hrvatskom jeziku, kao i dvojezično - na srpskom i na nekom od jezika nacionalnih manjina. Izborna nastava: maternji jezik sa elementima nacionalne kulture izvodi se, pored navedenih jezika i na ukrajinskom i na romskom jeziku.

Nastavni planovi i programi su strukturirani tako da učenici dobiju široko opšte obrazovanje. Pojedinačna interesovanja podstiču se kroz dodatnu nastavu i rad u sekcijama, a za učenike slabijeg uspeha organizuje se dopunska nastava. U školama, u kojima za to postoje uslovi, organizovan je i produženi boravak.

Na području AP Vojvodine rade 344 redovne osnovne škole i 225 izdvojenih odeljenja (delovi van sedišta) u svih 45 opština u Vojvodini.

Posebna pažnja poklanja se obrazovanju dece ometene u razvoju. Na teritoriji Pokrajine radi 13 osnovnih škola za učenike ometene u razvoju. Takođe, pri 58 redovnih škola postoje odeljenja za njihovo obrazovanje.

U Vojvodini postoji i 21 muzička škola, kao i 2 baletske škole.

Takođe u Novom Sadu, Somboru i Subotici rade škole za obrazovanje i vaspitanje odraslih, a odeljenja za te potrebe postoje i pri jednoj redovnoj školi.

SREDNJE ŠKOLE

Nakon osnovnog obrazovanja, mladima u Vojvodini na raspolaganju su gimnazije, stručne škole, mešovite škole, umetničke škole, srednje škole za obrazovanje odraslih i srednje škole za učenike sa smetnjama u razvoju. Ukupno ima 117 redovnih srednjih škola u 39 opština, kao i 10 srednjih škola za učenike sa smetnjama u razvoju.

U okviru redovnog srednjeg obrazovanja, nastava se održava na srpskom, mađarskom, slovačkom, rumunskom i rusinskom jeziku. Zakonom o zaštiti i pravima nacionalnih manjina, status nacionalne manjine ostvaruju i pripadnici hrvatske i romske nacionalne manjine, ali nastava na ovim jezicima nije organizovana u srednjim školama AP Vojvodine. Nastava na jezicima nacionalnih manjina organizovana je u 17 opština, odnosno 37 srednjih škola i to: u 12 gimnazija, 24 srednje stručne škole i u 1 umetničkoj školi.

U gimnaziji se stiče opšte obrazovanje u trajanju od četiri godine, za dalje školovanje na višim školama ili fakultetima.

U srednjoj stručnoj školi se stiče srednje obrazovanje za rad i za dalje školovanje u trajanju od tri, odnosno četiri godine, a takođe može da se stiče i stručno osposobljavanje za rad u trajanju do godinu dana, obrazovanje za rad u trajanju od dve godine i specijalističko obrazovanje nakon srednjeg obrazovanja u trajanju od godinu dana. Nastava u ovim školama obuhvata i praktičan rad.

U srednjoj umetničkoj školi stiče se srednje obrazovanje za rad i za dalje školovanje u trajanju od četiri godine, koju pohađaju učenici s posebnim sklonostima za muziku, balet ili dizajn.

U srednjim mešovitim školama se pored gimnazijskog opšteg obrazovanja može sticati i stručno obrazovanje. Na ovaj način je otvorena mogućnost da se u potpunosti ukinu izdvojena odeljenja van matičnih stručnih škola i gimnazija.

Srednje obrazovanje je organizovano i za učenike sa smetnjama u razvoju u Vojvodini. Ono, pre svega, podrazumeva obučavanje za posebne zanate.

VISOKO OBRAZOVANJE

Visoko obrazovanje u Vojvodini stiče se na fakultetima Univerziteta u Novom Sadu. Univerzitet je osnovan 1960. godine. Ovu obrazovnu, naučnu i umetničku ustanovu čini 13 fakulteta. Najveći broj fakulteta nalazi se u Novom Sadu, a ostali su u Subotici, Zrenjaninu i Somboru.

Nastava na fakultetima, u zavisnosti od oblasti, traje četiri do šest godina. Nakon toga, studentima su na raspolaganju specijalističke, magistarske i doktorske studije iz interdisciplinarnih i multidisciplinarnih naučnih oblasti. Takođe, Univerzitet dodeljuje i titulu počasnog doktora nauka.

Zakonom o univerzitetu je propisano da se nastava izvodi na srpskom jeziku, a da se može realizovati i na jezicima nacionalnih manjina. Takođe, na nekim fakultetima organizovana je i nastava na engleskom jeziku, za strane studente.

Najviše fakulteta, njih sedam, nalazi se u univerzitetskom parku, u neposrednoj blizini centra Novog Sada. Pored zgrada fakulteta, tu su smeštene dva studentska doma, hotel za smeštaj mladih nastavnika, Zavod za zaštitu zdravlja studenata, Centar za fizičku kulturu i druge studentske službe.

Pored fakulteta, u okviru Univerziteta u Novom Sadu rade i Centar za interdisciplinarnu i multidisciplinarnu studiju i razvojna istraživanja za potrebe privrede - CIMS, Centar za međunarodnu saradnju i studije, Centar za istraživačku delatnost i Akademska računarska mreža - ARMUNS.

Izvršno veće Autonomne Pokrajine Vojvodine, na 216. sednici održanoj 10. decembra 2003. godine donelo je Odluku o obrazovanju Komisije za izradu Strategije razvoja višeg i visokog obrazovanja u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini, u čijem radu, tokom 2004. godine učestvuju istaknuti naučni radnici i profesori Univerziteta u Novom Sadu, viših škola i predstavnici društveno-političke sredine. Komisija nastoji da sveobuhvatnim, reformskim predlozima i konkretnim akcijama, obuhvati proces promena u oblasti visokog školstva u Vojvodini i time ovu oblast obrazovnog sistema u potpunosti izjednači sa standardima razvijene Evrope.

Zakonom o višoj školi i Zakonom o univerzitetu nije regulisano pitanje polaganja klasifikacionog odnosno prijemnog ispita i na jeziku nacionalnih manjina. Skupština Autonomne Pokrajine Vojvodine je na sednici, koja je održana 29. marta 2001. godine, donela Odluku o polaganju klasifikacionog ispita, prijemnog ispita odnosno ispita za proveru sklonosti i sposobnosti na jezicima narodnosti ("Službeni list APV", broj 5/2001). Odlukom člana 2. stav 1. Odluke ustanovljeno je pravo kandidata za upis u višu školu odnosno na fakultet da se prilikom podnošenja prijave za upis izjasni za jezik narodnosti na kome će polagati klasifikacioni ispit, prijemni ispit, odnosno ispit za proveru sklonosti i sposobnosti. Od ove obaveze viša škola i fakultet se mogu osloboditi ako na višim školama čiji je osnivač Pokrajina i na fakultetima u sastavu Univerziteta u Novom Sadu, nema nastavnika i saradnika za ocenu znanja kandidata na tom jeziku.

Na predlog Izvršnog veća Autonomne Pokrajine Vojvodine, Skupština Autonomne Pokrajine Vojvodine je donela Odluke o osnivanju četiri nova fakulteta: Učiteljskog fakulteta u Subotici, Učiteljskog fakulteta u Vršcu, Pedagoškog fakulteta u Sremskoj Mitrovici ("Službeni list APV", broj 5/2004) i Fakulteta za evropsku ekonomiju i biznis u Novom Sadu ("Službeni list APV", broj 7/2004).

VIŠE ŠKOLE

Više obrazovanje se u Vojvodini odvija u 9 viših škola. Tri su u Novom Sadu, dve u Subotici, a po jedna u Zrenjaninu, Kikindi, Sremskoj Mitrovici i Vršcu, odnosno tri više tehničke škole, jedna viša poslovna škola i pet viših škola za obrazovanje vaspitača.

Zakonom o višoj školi propisano je da se više obrazovanje stiče na srpskom jeziku, ali da se nastava može izvoditi i na jeziku nacionalne manjine.

U višim školama, čiji je osnivač Autonomna Pokrajina Vojvodina, sprovede se reformske mere u skladu sa odredbama Bolonjske deklaracije (doneta je 1999. godine) i Lisabonske deklaracije o priznavanju kvalifikacija iz oblasti visokog obrazovanja u regionu Evrope (doneta je 1997. godine), u cilju potpunog uključenja sistema visokog obrazovanja u Vojvodini u jedinstvenu Evropsku zonu visokog obrazovanja.

Izvršno veće Autonomne Pokrajine Vojvodine, na 216. sednici održanoj 10. decembra 2003. godine donelo je Odluku o obrazovanju Komisije za izradu Strategije razvoja višeg i visokog obrazovanja u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini, u čijem radu, tokom 2004. godine učestvuju istaknuti naučni radnici i profesori Univerziteta u Novom Sadu, viših škola i predstavnici društveno-političke sredine. Komisija nastoji da sveobuhvatnim, reformskim predlozima i konkretnim akcijama, obuhvati proces promena u oblasti visokog školstva u Vojvodini i time ovu oblast obrazovnog sistema u potpunosti izjednači sa standardima razvijene Evrope.

Zakonom o višoj školi i Zakonom o univerzitetu nije regulisano pitanje polaganja klasifikacionog odnosno prijemnog ispita i na jeziku nacionalnih manjina. Skupština Autonomne Pokrajine Vojvodine je na sednici, koja je održana 29. marta 2001. godine, donela Odluku o polaganju klasifikacionog ispita, prijemnog ispita odnosno ispita za proveru sklonosti i sposobnosti na jezicima narodnosti ("Službeni list APV", broj 5/2001). Odlukom člana 2. stav 1. Odluke ustanovljeno je pravo kandidata za upis u višu školu odnosno na fakultet da se prilikom podnošenja prijave za upis izjasni za jezik narodnosti na kome će polagati klasifikacioni ispit, prijemni ispit, odnosno ispit za proveru sklonosti i sposobnosti. Od ove obaveze viša škola i fakultet se mogu osloboditi ako na višim školama čiji je osnivač Pokrajina i na fakultetima u sastavu Univerziteta u Novom Sadu, nema nastavnika i saradnika za ocenu znanja kandidata na tom jeziku.

UČENIČKI STANDARD

Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje i kulturu prati stanje i predlaže mere za poboljšanje stanja u oblasti učeničkog i studentskog standarda na teritoriji Vojvodine.

Propise koji regulišu oblast učeničkog i studentskog standarda donosi Skupština Republike Srbije i Ministarstvo prosvete.

STUDENTSKI STANDARD

Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje i kulturu prati stanje i predlaže mere za poboljšanje stanja u oblasti učeničkog i studentskog standarda na teritoriji Vojvodine.

Propise koji regulišu oblast učeničkog i studentskog standarda donosi Skupština Republike Srbije i Ministarstvo prosvete.

POKRAJINSKI SEKRETARIJAT ZA OBRAZOVANJE I KULTURU

Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje i kulturu obavlja poslove koji se odnose na pripremu programa razvoja; prati ostvarivanje tih programa i predlaže mere za njihovo sprovođenje; priprema odluke i opšte akte kojima se uređuju pitanja iz oblasti obrazovanja, kulture i fizičke kulture u skladu sa Ustavom i zakonom; utvrđuje način zaštite, korišćenja, unapređenja i upravljanja kulturnim dobrima od interesa za Pokrajinu i obezbeđuje uslove za ostvarivanje razvoja u ovim oblastima; stara se o obezbeđivanju uslova za obrazovanje pripadnika naroda i nacionalnih manjina na njihovim jezicima u skladu sa zakonom; stara se o učeničkom i studentskom standardu i preduzima mere za ostvarivanje zadataka u toj oblasti u skladu sa zakonom i si-

stemom društvene brige o deci i omladini Republike Srbije; priprema odluke o osnivanju fondova i drugih organizacija od interesa za Pokrajinu; ostvaruje saradnju sa odgovarajućim republičkim organima; organizuje i vrši poslove u vezi izdavanja udžbenika na jezicima nacionalnih manjina i obavlja druge određene poslove, učestvuje u programiranju i ostvarivanju međunarodne prosvetne i kulturne saradnje u okviru sporazuma Republike Srbije sa drugim državama u međunarodnim organizacijama.

Organizaciona struktura Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu obuhvata ukupno 73 radna mesta na kojima poslove obavlja 89 izvršilaca.

I POKRAJINSKI SEKRETAR ZA OBRAZOVANJE I KULTURU

Dr JEGEŠ Zoltan

II POMOĆNICI POKRAJINSKOG SEKRETARA SA OVLAŠĆENJIMA ZAMENIKA

**Pomoćnik pokrajinskog sekretara
sa ovlašćenjima zamenika za oblast
obrazovanja**

Svetlana Vujović

**Pomoćnik pokrajinskog sekretara
sa ovlašćenjima zamenika za oblast
kulture**

Robert Kolar

SEKTOR ZA OBRAZOVANJE	SEKTOR ZA KULTURU	SEKTOR ZA PRAVNE POSLOVE	SEKTOR ZA EKONOMSKO- FINANSIJSKE POSLOVE
Pomoćnik pokrajinskog sekretara za oblast obrazovanja Danica Stefanović	Pomoćnik pokrajinskog sekretara za oblast kulture Dušan Vujičić	Pomoćnik pokrajinskog sekretara za pravne poslove Branimir Andrić	Pomoćnik pokrajinskog sekretara za ekonomsko-finansijske poslove Jožef Kabok
Odeljenje za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i vaspitanje Načelnik odeljenja – viši savetnik Irena Ereg, Savetnika: 4 Ostalih izvršilaca: 8 Ukupno: 12 izvršilaca	Odeljenje za kulturno nasleđe i javne zbirke Načelnik odeljenja – savetnik Duška Juribašić Savetnika: 3 Ostalih izvršilaca: 3 Ukupno: 7 izvršilaca	Odeljenje za upravni nadzor u oblasti obrazovanja i kulture Načelnik odeljenja - viši savetnik Branka Beder, Savetnika: 11 Ostalih izvršilaca: 4 Ukupno: 16 izvršilaca	Odeljenje za ekonomsko- finansijske poslove i odnose sa trezorom Načelnik odeljenja-viši savetnik Rozalija Ekres, Savetnika: 6 Ostalih izvršilaca: 8 Ukupno: 15 izvršilaca
Odeljenje za visoko obrazovanje i učenički i studentski standard Načelnik odeljenja – viši savetnik Branko Vidicki, Savetnika: 5 Ukupno: 6 izvršilaca	Odeljenje za umetničku produkciju i međunarodnu saradnju Načelnik odeljenja – viši savetnik Dragan Srećkov, Savetnika: 2 Ostalih izvršilaca: 5 Ukupno: 8 izvršilaca	Odeljenje za normativno-pravne poslove Načelnik odeljenja-viši savetnik Tatjana Marjanović, Savetnika: 2 Ostalih izvršilaca: 6 Ukupno: 9 izvršilaca	Grupa za investicije i tekuće održavanje ustanova obrazovanja i kulture Rukovodilac grupe - savetnik Savetnika: 3 Ukupno: 4 izvršioaca

NADLEŽNOST SEKRETARIJATA

Povereni poslovi:

- daje saglasnost na odluku o izboru direktora u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama,
- daje saglasnost na ostvarivanje školskog programa na jezicima nacionalnih manjina za manje od 15 učenika,
- postavlja vršioca dužnosti direktora predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, ako školski odbor ne postavi vršioca dužnosti direktora ili ne donese odluku po ponovljenom konkursu, odnosno pokrajinski organ ne da saglasnost na odluku po ponovljenom konkursu,
- daje saglasnost na osnivanje zajedničke stručne službe za sve osnovne škole na teritoriji opštine,
- daje saglasnost na odluku o proširenju delatnosti predškolske ustanove, osnovne i srednje škole,
- daje saglasnost na broj učenika za sticanje stručne osposobljenosti, prekvalifikacije, dokvalifikacije i specijalizacije,
- daje saglasnost na visinu školarine koju utvrdi srednja škola za vanredne učenike,
- daje saglasnost na odluku organa upravljanja predškolske ustanove, osnovne i srednje škole o promeni naziva ili sedišta ustanove,
- daje saglasnost na obavljanje delatnosti predškolske ustanove, osnovne i srednje škole van sedišta organizovanjem izdvojenog odeljenja,
- daje saglasnost na odluku o razrešenju direktora predškolske ustanove, osnovne i srednje škole,
- odobrava školi način na koji škola odredi da nadoknadi propušteni rad u slučaju prekida obrazovno-vaspitnog rada,
- preduzima mere kad predškolska ustanova, osnovna i srednja škola ne postupi po nalogu organa nadležnog za obavljanje upravnog odnosno stručno-pedagoškog nadzora, odnosno kad organ upravljanja ne obavlja poslove iz svoje nadležnosti, a nadležni organ jedinice lokalne samouprave ne preduzme mere u skladu sa zakonom, ni posle propisanog roka za otklanjanje nepravilnosti i određuje rok za za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti,
- određuje drugu školu u kojoj učenik ima pravo da završi započeto obrazovanje u slučaju ukidanja škole u skladu sa zakonom,
- vrši nostrifikaciju svedočanstava i diploma osnovnih i srednjih škola stečenih u inostranstvu,
- vrši nadzor nad zakonitošću rada i nadzor nad zakonitošću akata predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola,
- vrši inspekcijki nadzor u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama u opštini, odnosno gradu koji nisu organizovali ovaj nadzor,
- rešava po žalbama protiv prvostepenog rešenja opštinske, odnosno gradske uprave u vršenju inspekciskog nadzora,
- daje instrukcije opštini odnosno gradu za vršenje inspekcijskog nadzora i ostvaruje neposredan nadzor nad njihovim radom,
- oduzima ovlašćenja pojedinom inspektoratu koji poslove ne obavlja blagovremeno, stručno, zakonito i savesno i predlaže utvrđivanje odgovornosti u organu kojem je povereno vršenje inspekcijskog nadzora,
- organizuje zajedničke akcije sa inspektorima u opštini odnosno gradu kojima je povereno vršenje inspekcijskog nadzora,
- vodi postupak za zaštitu prava učenika, učesnika konkursa, njegovog roditelja, odnosno staratelja,
- izdaje potvrde da je arhivska građa u školi i na visokoškolskoj ustanovi uništena ili nestala, ako ustanova više ne postoji
- oglašava ništavim javne isprave koje izdaju osnovna i srednja škola, viša škola, fakultet i univerzitet
- vrši upravni nadzor na visokoškolskim ustanovama i ustanovama učeničkog i studentskog standarda,
- rešava o odizimanji prava učenika i studenata utvrđenih zakonom,
- sprovodi konkurs za prijem učenika i studenata u ustanove učeničkog i studentskog standarda,
- daje saglasnost na akt o sistematizaciji radnih mesta u ustanovama učeničkog i studentskog standarda,
- odlučuje o zahtevu za verifikaciju predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola, i utvrđuje ispunjenost uslova za početak rada i obavljanje delatnosti visokoškolskih ustanova, ustanova učeničkog i studentskog standarda i viših škola
- Daje podatke o stranoj visokoškolskoj ustanovi i sistemu obrazovanja u postupku priznavanja stranih visokoškolskih isprava i podatke o samostalnoj visokoškolskoj ustanovi i sistemu obrazovanja radi priznanja domaće visokoškolske isprave u inostranstvu.

Izvorni poslovi:

- sprovodi utvrđenu politiku i izvršava zakone, druge propise i opšte akte kojima se uređuje oblast obrazovanja, kulture i učeničkog i studentskog standarda,
- odgovoran je za stanje u oblasti obrazovanja, kulture, i učeničkog i studentskog standarda,
- prati stanje u svim oblastima i pokreće inicijativu za rešavanje pitanja u ovim oblastima, priprema propise i druge opšte akte u ovim oblastima,
- daje mišljenje u postupku donošenja nastavnih planova i programa osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja,
- donosi program za jezike nacionalnih manjina u osnovnim i srednjim školama i odobrava udžbenike za ove jezike,
- sporazumno sa ministrom nadležnim za poslove prosvete donosi nastavne planove i programe za pojedine predmete od interesa za nacionalne manjine i odobrava udžbenike i nastavna sredstva za ove predmete i sporazumno sa ministrom prosvete utvrđuje uslove i način organizovanja nastave na jezicima nacionalnih manjina, i odobrava udžbenike i nastavna sredstva za ove predmete.
- daje saglasnost na promenu stranog jezika u osnovnim školama,
- propisuje školski kalendar za osnovne i srednje škole,
- utvrđuje način i postupak raspodele mesta u domovima učenika i studentskim centrima i abonentskih knjižica.
- Utvrđuje broj studenata za upis na više škole i fakultete.
- U oblasti obrazovanja, Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje i kulturu za potrebe Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine izrađuje nacрте akata kojima se:
  1. utvrđuje mreža srednjih škola;
  2. osnivaju i ukidaju srednje škole;
  3. osnivaju i ukidaju visokoškolske ustanove
  4. utvrđuje mreža domova učenika i studentskih centara i drugih ustanova učeničkog i studentskog standarda;
  5. osnivaju i ukidaju domovi učenika i studentski centri i druge ustanove učeničkog i studentskog standarda.
  6. utvrđuje broj studenata za upis na više škole i fakultete.
  7. daje saglasnost na promenu naziva središta i statusne promene
  8. u slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove zbog oduzimanja dozvole za rad ili drugog razloga utvrđuje način završetka studija studenata ustanove koja je prestala sa radom
 U oblasti obrazovanja, Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje i kulturu za potrebe Izvršnog veća Autonomne Pokrajine Vojvodine izrađuje predloge akata kojima se:
  1. utvrđuje broj učenika za upis u srednju školu,
  2. imenuju direktori viših škola
  3. utvrđuju uslovi za regresiranje prevoza učenika i studenata u međugradskom saobraćaju;
  4. imenuju i razrešavaju članovi upravnog i nadzornog odbora u ustanovama učeničkog i studentskog standarda;
  5. imenuju i razrešavaju direktori ustanova učeničkog i studentskog standarda;
- 6. imenuje organ upravljanja na višim školama
- 7. predlaže deo članova školskog odbora u srednjim školama na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine koje Vlada Republike Srbije utvrdi kao škole od posebnog interesa za Republiku i unikatne škole,
- 8. daje saglasnost na akt o mreži osnovnih škola koji donosi skupština jedinice lokalne samouprave,
- 9. imenuje privremeni organ upravljanja predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, ako predsednika i članove organa upravljanja ne imenuje jedinica lokalne samouprave do isteka mandata prethodno imenovanim članovima organa upravljanja.
- 10. utvrđuje broj studenata za upis na više škole i visokoškolske ustanove koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije.

Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje i kulturu

Bulevar Mihajla Pupina br. 16
21000 Novi Sad
Vojvodina, Srbija

Telefon: +381 (0)21 487 4555; 487 4565
Telefax: +381 (0)21 456 977

Telefoni po sektorima:
Obrazovanje: +381 (0)21 487 4557; 487 4579

Kultura: +381 (0)21 487 4557; 487 4579
Telefax: +381 (0)21 457 103

NSPRV „NEZAVISNOST“ OSIGURAO SVOJE ČLANOVE

Na sednici Izvršnog odbora NSPRV „Nezavisnost“ održanoj 08.05.2007.g. u Novom Sadu doneta je Odluka da se svi članovi NSPRV „Nezavisnost“ osiguraju od posledica nesrećnog slučaja (nezgode), kod Wiener Stadtische, kako bi im se obezbedila osiguravajuća zaštita od posledica povreda dobijenih na poslu i van njega, kao i ekonomska zaštita njihovih porodica u slučaju ostvarenja rizika smrti kao posledice nesrećnog slučaja ili bolesti. Osiguranje traje svih 24 časa dnevno bez vremenskog i prostornog ograničenja. Postoji mogućnost da se u osiguranje mogu uključiti i članovi porodice člana sindikata od 14 do 75 godina starosti, a prema istim uslovima.

Kolektivno osiguranje sadrži sledeće osigurane rizike i osigurane sume:

OSIGURANI RIZICI	SUMA OSIGURANJA
Smrt usled nezgode	100.000 dinara
Invaliditet 100%	200.000 dinara
Smrt usled bolesti	50.000 dinara

Ono što je najznačajnije, to je da je uplatom mesečne premije od 25 dinara mesečno po osiguraniku, član sindikata (i zainteresovani član porodice) osiguran na veće iznose nego što smo imali u prethodnom osiguranju

zaključenom sa kompanijom „Delta“, gde su sa premijom od 20 dinara mesečno bili ugovoreni iznosi za trajni invaliditet do 100.000 dinara, smrt usled nezgode je bila 50.000 dinara, a smrt usled bolesti (prirodna smrt) 10.000 dinara.

Iznos od 25 dinara po članu sindikata prebacuje se sa računa povereništva na račun NSPRV „Nezavisnost“ SSF: 355-1076599-43, do 10. u mesecu, uz naznaku svrhe plaćanja: Kolektivno osiguranje radnika od posledica nesrećnog slučaja, odakle će zbira sredstva biti transferisana prema računu osiguravajuće kompanije. Napominjemo da su poverenici u obavezi da prilikom prve uplate i svake eventualne promene broja osiguranika dostave sekretarijatu NSPRV „Nezavisnost“ u Somboru spisak sa imenom i prezimenom osiguranika i ličnim brojem (JMBG).

Molimo Vas da se potrudite da akcija maksimalno uspe, pošto od uspešnosti akcije zavise i drugi vidovi saradnje sa Wiener Stadtische osiguranjem i nabavka i korišćenje određenih proizvoda iz ponude ove renomirane svetske osiguravajuće kuće. Kako po Zakonu o osiguranju poslodavac više nije u obavezi da osigura zaposlenog, na ovaj način otvarate mogućnost da se u kolektivnom ugovoru ugovore i neke od ponuda osiguranja koje bi mogao da plati i poslodavac, jer, ako se Sindikat odlučio da osigura svoje članove, a da pritom ne traži da član izdvaja dodatna sredstva, već će to uraditi iz sredstava Sindikata „Nezavisnost“ koja su na računu povereništva u školi/ustanovi, isto može da uradi i poslodavac iz sopstvenih sredstava.

Prilog:

<p>дужник - налогодавац</p> <p>Синдикат _____ назив синдиката у школи/установи</p> <p>сврха плаћања</p> <p>Колективно осигурање радника од последица несрећног случаја</p> <p>поверилац - примаалац</p> <p>НСПРВ „Независност“ ССФ</p> <p><u>Главни повереник</u> печат и потпис налогодавца _____</p> <p>До 10. у текућем месецу _____ место и датум пријема</p> <p><small>Штампа МАЈОРПРОМЕТ Стара Пазова одобрљен брј: 812/14-02</small></p>	<p style="text-align: center;">НАЛОГ ЗА ПРЕНОС</p> <p>шифра плаћања: 260 валута: дин износ: бр. чланова x 25 динара</p> <p>рачун дужника - налогодавца: бр. рачуна синдиката у шк/уст.</p> <p>број модела: _____ позив на број (зaduжење): _____</p> <p>рачун повериоца - примаоца: 355-0000001076599-43</p> <p>број модела: _____ позив на број (одобрење): _____</p> <p>датум валуте _____ ☐ хитно</p> <p><small>Образац бр. 3</small></p>
---	---

„BUBNJEVI ZA MIR“

U mnogim zemljama, širom sveta, organizuje se kreativno takmičenje dece u ispisivanju lepe reči, kao i u likovnom stvaralaštvu, a sve sa ciljem da i mladi iskažu svoj odnos prema svetu i svoje pravo da žive i uče u miru. Manifestacija „Bubnjevi za mir“ pod okriljem Sindikata „Nezavisnost“ ostvaruje se već nekoliko godina i u našoj sredini. Autorima najboljih

ostvarenja prispelih na konkurs dodeljuju se nagrade, a sve je to pažnje vredan podsticaj buđenju samosvesti i razvoju njihovih kreativnih sposobnosti. U takvom znaku bila je i svečanost održana u prostoru somborskog Doma učenika srednjih škola. Nagrade mališanima uručio je profesor Hadži Zdravko Kovač, predsednik Granskog sindikata prosvetnih radnika Srbije „Nezavisnost“.

OBRAZOVANJE ZA SVE

Globalna nedelja aktivnosti Sindikata „Nezavisnost“ nastavljena je u ŠU Sombor, treću godinu uzastopno, tribinom sa motom „Obrazovanje za sve“ i sa posebnim akcentom na obrazovanje Roma. Tribina je održana 24.04.2007. god. u Domu kulture u Bačkom Monoštoru.

Tribina je bila posvećena obrazovanju Roma, njihovom obuhvaćenošću obavezanim obrazovanjem i stepenom odustajanja od škole. Razmenjena su dosadašnja iskustva u obrazovanju Roma, u osnovnoj školi „22 oktobar“ u Bačkom Monoštoru, gde postoji dugogodišnja tradicija obrazovanja Roma.

VELIKI ŠTRAJK

Cela školska godina protekla u štrajku ili, kako su Somborci potpalili fitilj koji je eksplodirao početkom 2. polugodišta u vidu najvećeg i nezabeleženog štrajka u istoriji srpske prosvete.

Početak školske godine planiran za 02. septembar 1996. godine obeležen je najavama štrajkova prosvetnih radnika koji se, uzgred rečeno, nisu ni dogodili. Na sindikalnoj sceni, u to vreme dominantan je i većinski Sindikat obrazovanja, nauke i kulture (samostalni sindikat) koji ima i tarifni (pregovarački) suverenitet. Na sindikalnoj prosvetarskoj sceni egzistiraju još i GSPRS „Nezavisnost“ i Sindikat prosvetnih radnika Vojvodine. Doduše, oba ova sindikata okupljaju manji broj zaposlenih u prosveti i njihovi pozivi na štrajk nisu bili uspešni. Pozivu na štrajk GSPRS „Nezavisnost“ odazvala se samo škola „Ivan Goran Kovačić“ iz Beograda, a pozivu SPRV na štrajk samo škole u Somboru, koje i nisu bile u to vreme registrovane u SPRV, već će to uraditi u toku drugog polugodišta te školske godine. Somborcima to i nije bio neki poseban problem, pošto su i prethodnu školsku godinu štrajkovali i okončali je štrajkom.

Druga najava štrajka stigla je 23. avgusta iz GSPRS „Nezavisnost“ sa zahtevom isplate svih neisplaćenih akontacija i zarada za tri meseca (jun, jul i avgust 1996. godine) do početka školske godine. Formiran je i Štrajkački odbor, ali je štrajk, kao što smo već rekli, izostao. Sindikat prosvetnih radnika Vojvodine (Nezavisni) prvi je u državi, 22. avgusta doneo odluku kojom je pozvao sve članove, ali i sve škole u Vojvodini i Srbiji da ne počnu sa nastavom 02. septembra te godine, sve dok Vlada RS i Ministarstvo prosvete ne izmiri sva dugovanja prema osnovnim i srednjim školama (zarade za jun, jul i avgust 1996.). Drugi zahtev bio je povećanje cene rada, kojom bi se osiguralo da plata zaposlenih u školi bude jednaka plati koja se prosečno ostvaruje u Republici, a prema kvalifikaciji (stručnoj spremi). U to vreme zarada zaposlenih, tvrdili su iz SPRV, je zaostajala za 60% u odnosu na istu kvalifikacionu strukturu u drugim delatnostima. Sledeća dva zahteva bila su

učešće SPRV i GSPRS „Nezavisnost“ u pregovorima oko spornih pitanja, pošto je privilegovani i od sindikata prozvani „državni“ sindikat – Sindikat radnika zaposlenih u obrazovanju, nauci i kulturi (Samostalni) bio jedini pregovarač koji je i ovaj put otvorio donošenje odluke o početku štrajka za 01. oktobar. Poslednji štrajkački zahtev SPRV bio je vezan za nastavne planove i programe. SPRV je tražio smanjivanje programskih sadržaja u školama i njihovo osavremenjivanje, jer su „preobimni i neodgovaraju ni uzrastu učenika, niti evropskim i svetskim standardima“.

Iako je u to vreme situacija sa kašnjenjem zarada kulminirala tokom letnjeg raspusta (zaposleni su drugi deo majske zarade dobili tek 05. avgusta), kao i nezadovoljstvo svih zaposlenih, opstrukcije iz „državnog“ sindikata i pritisci prosvetnih vlasti, doveli su do toga da ipak ne dođe do štrajka početkom polugodišta. Iz tog razloga su i škole u Somboru (njih 28) sa potpune obustave rada prešle na tzv. štrajk sa minimumom procesa rada, očekujući da će jedina dva nezavisna sindikata privoleti onaj, tada najveći, da i on krene u štrajk. To će se desiti kasnije, početkom drugog polugodišta, i to opet inicirano iz Sombora. U međuvremenu su somborski prosvetari legalizovali svoj status i postali deo SPRV (Nezavisni), a zbog „kliznog“ raspusta u tri različita termina, i jedini koji su u čitavoj Srbiji štrajkovali dok su drugi bili na raspustu. Na taj način su somborci bili izloženi neprimerenim pritiscima, koje su na njihovu sreću, uspeali amortizovati i pokazati i drugim sredinama kako se bori za svoj interes i interes profesije. Pod pritiskom alternativne sindikalne scene i tzv. „državni“ Sindikat zaposlenih u obrazovanju, nauci i kulturi je morao ući u štrajk, jer je rapidno gubio članstvo i, prema izjavi predsednika tadašnjeg Gradskog odbora SRONK, Dragana Zlatkovića, prestao i da bude većinski. „Nezavisnost“ se u tom periodu, sa svojih 50-ak škola, bavila različitim performansima („U 5 do 12“, „Opasuljivanje“...) što se pokazalo kao dobar metod za držanje tenzije za događaje koji će uslediti. I „Nezavisnost“ i SPRV su u to vreme žestoko napadale „državni“ sindikat

i Vladu republike Srbije da su izdali interes zaposlenih i da je uplatom avgustovske zarade, 28.09.1996.g., preseklo najavljeni štrajk ovog sindikata za 01. oktobar i to uz cenu rada koja nije menjana još od aprila te godine (spremačice su dobile 290 dinara, a profesori 800 dinara). Sa sednice Izvršnog odbora SPRV održane 28.09.1996.g., upućeni su i novi zahtevi SPRV Vladi Republike Srbije: - redovna isplata zarada u visini prosečne zarade u Srbiji, usklađena sa odgovarajućom stručnom spremom, trajno i sistemsko rešenje položaja zaposlenih u osnovnim i srednjim školama (kroz izmene Zakona o osnovnoj i srednjoj školi, Zakona o štrajku i zaključivanje novog PKU) i učešće u pregovorima autentičnih predstavnik zaposlenih u prosveti (SPRV i GSPRS), a ne samo privilegovanog SRONK. U oktobru je i GSPRS „Nezavisnost“ zahtevao povećanje najniže cene rada u iznosu od 300 dinara. Skupština SPRV (Nezavisni) održana je 09. i 10.11.1996. g. u Novom Sadu. Ovo je i bio „vaskršni“ SPRV, čije je osnivanje započelo još 1988. kroz Koordinacioni odbor posebno osnovnih, a posebno srednjih škola i okončano formiranjem Samostalnog sindikata radnika u obrazovanju i vaspitanju AP Vojvodine (Nezavisni). Ovaj sindikat je i registrovan 1991. godine i u njemu je bilo nešto više od 1/3 vođovodanskih škola, tačnije 140 škola. Zabuna oko imena i smisla sindikalnog delovanja okončana je upravo na Skupštini, koja je održana 10. februara 1996. godine, kada je Sindikat promenio ime u SPRV (Sindikat prosvetnih radnika Vojvodine), kako ga ne bi dovodili u vezu sa Savezom samostalnih sindikata Srbije, čiji se sindikat prosvete zvao, kao što smo već i rekli, Sindikat radnika obrazovanja, nauke i kulture (tadašnji predsednik Jagoš Bulatović), a u Vojvodini Sindikat zaposlenih u obrazovanju, nauci i kulturi (tadašnji predsednik Jovo Gavrić). I pored zalaganja delegata iz Sombora i Vršca da se na novembarskoj Skupštini SPRV-u doda u ime i prefiks „nezavisni“, to većina, iz nerazumljivih razloga, nije prihvatila, tako da će taj posao biti okončan tek 2 godine kasnije, formiranjem potpuno novog NSPRV, koga su činile opepljene škole sa severa Bačke. Skupština SPRV je ponovila ranije zahteve. Usledile su najave i iz SPRV i iz GSPRS „Nezavisnost“ o štrajku početkom drugog polugodišta. Kako se taj štrajk u momentu kada su se sve srpske škole našle pred dilemom – otpočeti drugo polugodište ili ne, odlučili ipak za štrajk, dajemo i kraću hronologiju tih događaja, koji su rezultovali najvećim štrajkom, neponovljivim u srpskoj obrazovnoj istoriji, ali i stvaranjem drugačije sindikalne scene. Naime, nakon štrajka stvorice se još jedan relevantni sindikat u obrazovanju – USPRS, u čiji sastav će ući i pominjani SPRV, ali i inicijativni odbori beogradskih škola, koji će se razvijati u pravcu institucionalizacije sindikata nazvanih – forumi (beogradski, osnovnih i srednjih škola, gimnazija, srednjih stručnih škola). Kasnije će nastati i NSPRV koji će se pridružiti i pristupiti GSPRS „Nezavisnost“. Nažalost, sindikalna scena Srbije, barem što se tiče sindikata obrazovanja, i danas je usitnjena i podeljena bez velikog izgleda da se u dogledno vreme ujedini i time i opravda smisao svog postojanja. Svi kasniji štrajkovi i sindikalne akcije pokazale su da, ukoliko su povedeni iz jednog centra, nisu uspeali i da je za uspeh akcije neophodno da svi relevantni činioci pozovu svoje članstvo i zaposlene na akciju.

prof. Hadži Zdravko M. Kovač

NSPRV „Nezavisnost“ se potrudio da na primeren način obeleži ovu godišnjicu. Dan uoči Redovne skupštine NSPRV „Nezavisnost“ sindikat organizuje okrugli sto posvećen 10-godišnjici velikog štrajka iz januara i februara 1997. godine. Okrugli sto će biti održan 25.05.2007. godine u Domu učenika u Somboru, u vremenu od 10.30 do 17.00 časova i biće podeljen na dva dela. U prvom delu će učesnici ovog, za Sindikat istorijskog, događaja osvetliti dešavanja iz svog ugla, a u drugom delu će se razgovarati o reformi i modernizaciji i budućnosti Sindikata.

O svemu više u narednim brojevima Biltena i Informatora.

PROSEČNE ZARADE PO ZAPOSLENOM U APRILU 2007. GODINE

Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u aprilu 2007. godine, iznosi 37117 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u martu 2007. godine, nominalno je veća za 2,68%, a realno je veća za 1,87%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u aprilu 2007. godine, iznosi

26632 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u martu 2007. godine, nominalno je veća za 2,59%, a realno je veća za 1,78%.

April 2007.

• Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u aprilu 2007. godine, u odnosu na prosečnu zara-

du isplaćenu u aprilu 2006. godine, nominalno je veća za 21,41%, a realno je veća za 17,42%.

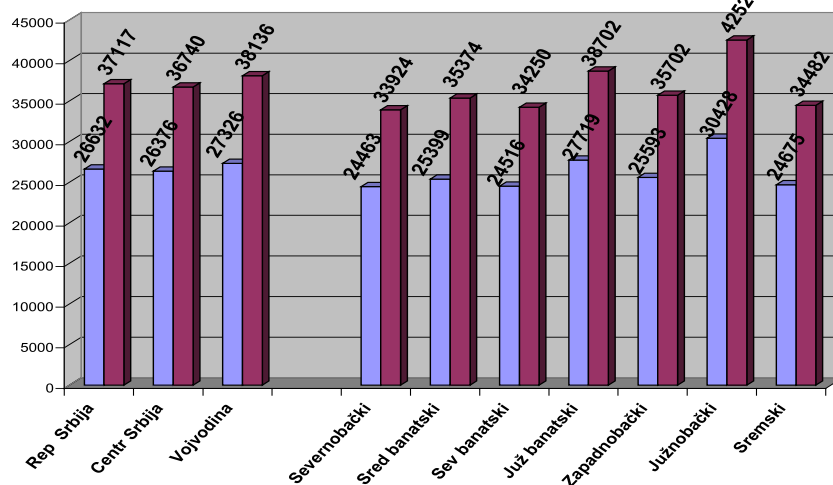
• Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u aprilu 2007. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u aprilu 2006. godine, nominalno je veća za 27,51%, a realno je veća za 23,32%.

Prosečne zarade po zaposlenom - april 2007.

	Zarada			Zarada bez poreza i doprinosa		
	Republika Srbija			Republika Srbija		
	Ukupno	Centralna Srbija	Vojvodina	Ukupno	Centralna Srbija	Vojvodina
	37117	36740	38136	26632	26376	27326
Obrazovanje	36775	36865	36555	26328	26404	26142
Zdravstveni i socijalni rad	40066	40600	38623	28693	29074	27663

Period januar 2007 - april 2007.

Prosečne zarade april 2007. g.

• Prosečna zarada u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - april 2007. godine, u odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u periodu januar - april 2006. godine, nominalno je veća za 23,52%, a realno je veća za 18,31%.

• Prosečna zarada bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji, isplaćena u periodu januar - april 2007. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u periodu januar - april 2006. godine, nominalno je veća za 29,51%, a realno je veća za 24,05%.

Prosečne zarade po zaposlenom - april 2007.

	Prosečna zarada		Indeksi nominalnih zarada IV 2007		Proseč. zarada bez poreza i doprinosa		Indeksi nominalnih zarada bez poreza i doprinosa IV 2007	
	IV 2007	I - IV 2007	IV 2007/ III 2007	I-IV 2007/ I-IV2006	IV 2007	I - IV 2007	IV 2007/ III 2007	I-IV 2007/ I-IV2006
Rep. Srbija	37117	35559	102,68	123,52	26632	25482	102,59	129,51
Centr. Srbija	36740	35565	101,17	124,42	26376	25491	101,08	130,39
Vojvodina	38136	35542	106,85	121,12	27326	25457	106,75	127,15
Severnobački	33924	33117	102,17	117,95	24463	23867	101,93	124,89
Sred banatski	35374	33015	106,88	120,58	25399	23649	107,02	126,61
Sev banatski	34250	32433	105,24	120,47	24516	23266	104,85	126,53
Juž banatski	38702	36253	104,79	121,51	27719	25946	104,7	127,35
Zapadnobački	35702	32590	109,11	120,05	25593	23367	108,8	126,02
Južnobački	42523	38876	109,22	121,63	30428	27803	109,26	127,41
Sremski	34482	33165	104,43	122,27	24675	23725	104,17	128,6

PITANJE:

Da li nastavnik koji je položio stručni ispit 1972. god. u Bosni i Hercegovini u zvanju učitelja i koji je nakon toga stekao zvanje nastavnika srpskog jezika, a sad radi u Srbiji, neprekidno od 1989. god., u zvanju nastavnika srpskog jezika, mora danas da polaže ispit za licencu,?

ODGOVOR (Zvanični stav Pokrajinskog sekretarijata):

Pravno odeljenje Ministarstva prosvete i sporta koje pokriva osnovno obrazovanje **stavlja pod znak pitanja priznavanje osposobljenosti za samostalno izvođenje vaspitno-obrazovnog rada** stečeno na teritoriji Republike Hrvatske i položenih pripravnčkih ispita u školama na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine i u Republici Makedoniji do 27. aprila 1992. godine.

Povodom ovakvog stava ovog odeljenja **ukazujemo:**

1. Prema odredbi člana 250. Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odluke, isprave i drugi pojedinačni akti izdati od državnih organa i ovlašćenih organizacija u jednoj republici, odnosno autonomnoj pokrajini imali su istu važnost i u drugim republikama, odnosno autonomnim pokrajinama.
2. Prema Dogovoru socijalističkih republika i socijalističkih autonomnih pokrajina o zajedničkim osnovama sistema vaspitanja i obrazovanja („Službeni glasnik RS“, broj: 47/82) odredbama članova 7, 12 i 13. učesnici Dogovora su svojim zakonima i drugim propisima utvrđivali nosioce za donošenje društveno verifikovanih i drugih planova i programa vaspitno-obrazovnog rada.

Republike i autonomne pokrajine su svojim propisima utvrdile program i način obrazovanja i praktično osposobljavanje pripravnika, koje je Dogovorom utvrđeno kao sastavni deo usmerenog obrazovanja.

SR Hrvatska i SR Bosna i Hercegovina su obučavanje pripravnika i proveru njihove osposobljenosti za izvođenje vaspitno-obrazovnog rada poverile predškolskoj ustanovi, osnovnoj i srednjoj školi, dok su u SR Sloveniji, SR Srbiji i SAP Vojvodini pripravnici polagali stručni ispit u pedagoškom zavodu ili na fakultetu i višoj školi, kojima je Zakonom povereno organizovanje stručnog ispita.

Javne isprave (uverenja) o položenom stručnom ispitu i pojedinačni akti izdati posle provere osposobljenosti za samostalno izvođenje vaspitno-obrazovnog rada izdati do 27. aprila 1992. godine od ovlašćene vaspitno-obrazovne organizacije u jednoj republici i autonomnoj pokrajini imali su i dalje imaju po osnovu člana 250. Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, istu važnost i u drugim republikama i autonomnim pokrajinama.

PITANJE:

Da li pripravnik u ustanovi može da bude primljen na određeno ili neodređeno vreme?

ODGOVOR:

Članom 113. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS“, broj 62/03, 64/03 – ispravka, 58/04, 62/04 – ispravka, 79/05 – dr. zakon i 101/05 – dr. zakon) propisano je da je pripravnik, u smislu ovog zakona, lice koje prvi put u tom svojstvu zasniva radni odnos u ustanovi i osposobljava se za samostalan obrazovno-vaspitni, vaspitni, odnosno stručni rad savladavanjem programa za uvođenje u rad nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika i polaganjem ispita za licencu; da pripravnčki staž traje najduže dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa; da za vreme trajanja pripravnčkog staža, radi savladavanja programa za uvođenje u rad nastavika, vaspitača i stručnog saradnika, ustanova pripravniku određuje mentora; da pripravnik ima pravo da polaže ispit za licencu posle navršenih godinu dana rada; da pripravniku koji u roku od dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa ne položi ispit za licencu – prestaje radni odnos.

Članom 122. stav 5. Zakona propisano je da ustanova prima u radni odnos na određeno vreme po raspisanom konkursu, između ostalog, i lice u svojstvu pripravnika.

Zakon omogućava prijem pripravnika na neodređeno i na određeno vreme. Ustanova može aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta da propiše da za obavljanje poslova nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika prima lice sa licencom ili pripravnika. Takvo rešenje omogućava prijem pripravnika na neodređeno vreme.

PITANJE:

Da li škola može da otvori novo radno mesto za realizaciju sportskih aktivnosti učenika?

ODGOVOR:

Podela časova na nastavnike vrši se u skladu sa Pravilnikom o normi časova neposrednog rada sa učenicima nastavnika, stručnih saradnika i vaspitača u osnovnoj školi („Službeni glasnik RS“, br. 2/92 i 2/00).

Nastavnik fizičkog vaspitanja u okviru propisane nedeljne norme časova pored obavezne nastave (nastave fizičkog vaspitanja – kao obavezno predmeta i izbornog predmeta) izvodi i nastavu iz sportskih aktivnosti, sportskih sekcija, pripremu i učestvovanje na takmičenjima, a u skladu sa pravilnikom koji se uređuje norma časova i kalendarom takmičenja koje propisuje ministar prosvete i sporta.

Saglasno navedenom, sportske aktivnosti – izborni program (treći čas fizičkog vaspitanja) realizuje postojeći nastavnički kadar i škola ne može da otvara radna mesta za izvođenje ovog izbornog programa.

PITANJE:

Da li u okviru 40-to časovne radne nedelje stručni saradnik (pedagog, bibliotekar) treba da ostvari radno vreme od osam sati dnevno?

ODGOVOR:

Članom 125. stav 1. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS“, broj 62/03, 64/03, 58/04 i 62/04) propisano je da u okviru nedeljnog punog radnog vremena nastavnik ima normu od 20 sati, nastavnik praktične nastave i stručni saradnik 25, a vaspitač 30 sati neposrednog rada sa decom, odnosno učenicima.

Što se tiče radnog vremena stručnih saradnika u toku dana, odnosno radne nedelje, ovo pitanje se uređuje na osnovu godišnjeg programa rada škole, pre početka školske godine, kada se organizuje obrazovno-vaspitni rad za svaku školsku godinu. Pri tom, treba imati u vidu da u okviru raspodele radnog vremena stručni saradnik treba da ostvari radno vreme od osam sati dnevno.

PITANJE:

Da li je škola u obavezi da obezbedi ostvarivanje programa sportskih aktivnosti – treći čas fizičkog vaspitanja bez obzira da li škola ima uslove za održavanje nastave?

ODGOVOR:

Sportske aktivnosti ostvaruju se kroz izborni program i obavezne su za sve učenike u odeljenju, a časovi se ostvaruju prema uputstvu za ostvarivanje programa sportskih aktivnosti, koje je sastavni deo Pravilnika o nastavnom planu i programu osnovnog obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS – Prosvetni glasnik“, br. 4/90... 7/06); - poglavlje „Sportske grane – izborni program“, kao i u skladu sa rasporedom časova.

Nastavni program – sportske grane predlaže stručno veće za oblast predmeta fizičko vaspitanje, na osnovu nastavnog programa, proširenog za sportske grane za koje postoji interesovanje učenika (npr. borilačke veštine: karate, džudo, rvanje, tekvando i/ili veslanje, plivanje, stoni tenis i dr.).

U slučaju kada škola ne raspolaže predviđenim uslovima za realizaciju izbornog programa, stručno veće za oblast predmeta fizičko vaspitanje predlaže učenicima onu sportsku granu čiji se program može realizovati.

Saglasno navedenom, škola je dužna da na osnovu nastavnog programa i predloga stručnog veća za oblast predmeta fizičko vaspitanje, obezbedi ostvarivanje programa iz sportskih aktivnosti učenika – sportskih grana.

PITANJE:

Koji se koeficijent primenjuje za obračun i isplatu plate učiteljima sa završenom učiteljskom školom u trajanju od pet godina?

ODGOVOR:

Članom 2. Pravilnika o vrsti stručne spremlje nastavnika i stručnih saradnika u osnovnoj školi („Službeni glasnik RS – Prosvetni glasnik“, br. 6/96, 3/99, 10/02, 4/03, 20/04 i 5/05), propisano je da nastavu i druge oblike obrazovno-vaspitnog rada u razrednoj nastavi može da izvodi:

- profesor razredne nastave;
- nastavnik razredne nastave;
- profesor pedagogije sa prethodno završenom pedagoškom akademijom ili učiteljskom školom.

Članom 145. Zakona o osnovnoj školi („Službeni glasnik RS“, br. 50/92, 22/02, 62/03, 64/03, 58/04, 62/04 i 79/05 – dr. zakon) propisano je da nastavnici, stručni saradnici i vaspitači koji obavljaju obrazovno-vaspitni rad u školi i koji su po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona ispunjavali uslove u pogledu stepena i vrste školske spremlje mogu i dalje da obavljaju obrazovno-vaspitni rad u školi.

Saglasno navedenom, učiteljima razredne nastave koji su učiteljsku školu u trajanju od pet godina završili prema propisima Republike Srbije, za obračun i isplatu plate primenjuje se koeficijent za četvrti stepen stručne spremlje, a u skladu sa Uredbom o koeficijentima za obračun i isplatu plata zaposlenih u javnim službama („Službeni glasnik RS“, br. 44/01, 15/02, 30/02, 32/02, 69/02, 78/02, 61/03, 130/03, 67/04, 120/04, 5/05, 26/05, 81/05, 105/05, 109/05, 27/06, 58/06 i 82/06).

EVROPA U VOJVODINI I

U Skupštini Vojvodine 17. maja svečano je otvoreno zasjedanje Evropskog parlamenta mladih, u kome su se okupili mladi Srbije, Hrvatske, Mađarske, Rumunije i Nemačke. Učesnici treba da kroz simulaciju rada evropskog parlamenta prošire svoja znanja o Evropskoj uniji, njenim institucijama, kao i o demokratskom društvu i njegovim temeljnim vredno-

stima. Učesnike su pozdravili i šef misije OEBS-a u Srbiji Hans Ula Orstad i pokrajinski premijer Bojan Pajić koji je poručio da je "Vojvodina pravo mesto za sve evropske inicijative, jer je i rođena kao evropska inicijativa". Svoj rad u Skupštini Vojvodine Evropski parlament mladih završice u nedelju, 20. maja, svečanom završnom ceremonijom.

PARAFIRAN SPORAZUM O VIZAMA

Posle dva odlaganja, danas su predstavnici Srbije i EU su 16 maja, parafirali sporazume o viznim olakšicama i readmisiji. Ti sporazumi treba da budu potpisani na jesen i da krajem godine stupe na snagu. Sporazumi će, kada budu i potpisani, omogućiti velikom broju građana Srbije da, od 1. januara sledeće godine,

lakše dobijaju vize za putovanje u zemlje članice Unije.

Srbija tako prestaje da bude jedina zemlja u regionu koja nije potpisala taj sporazum sa Briselom. Osim ubrzane i pojednostavljene procedure, za pojedine kategorije građana Srbije vize će biti jeftinije nego u drugim zemljama, a za neke i besplatne.

EVROPA U VOJVODINI II

Poslednjeg dana škole, 92-oje maturanata iz Novog Sada i okoline okupilo se u petak 18. maja, u podne, na Trgu slobode gde su u isto vreme odigrali maturski ples zajedno sa svojim vršnjacima iz dvadesetak evropskih gradova. Svi maturanti bili su obučeni u iste majice i plesali su takozvani kvadril ples, tj. četverac, koji simbolizuje četiri strane sveta.

Mada je bilo najavljeno 500 maturanata, pojavila se samo petina, jer se pojedine škole nisu odazvale. Najavljeno je da će i sledeće godine Novi Sad učestvovati u maturskom plesu. Organizovanjem plesa na Trgu slobode i novosadskim maturantima pružila prilika da zajedno sa svojim vršnjacima učestvuju u obaranju Ginisovog rekorda u broju srednjoškolaca koji su širom sveta u isto vreme igrali maturski ples.

Pored Novog Sada i Beograda, u kojem je igralo tri hiljade maturanata, učestvovali su i maturanti iz Zrenjanina, Kraljeva, Niša, Pančeva, Leskovca i Pirota. Iako su novosadljani, ovaj put, podbacili organizatori očekuju da će se združeni evropski maturanti i ove godine upisati u Ginisovu knjigu rekorda i osvojiti diplomu u kategoriji "Najveći simultani ples - najveći kadril ples". Naime, prošle godine u paradi je učestvovalo 23.628 maturanata iz 36 gradova Slovenije, Srbije, Crne Gore, Hrvatske, Austrije i Mađarske, a procenjuje se da ih je ove godine bilo bar 30.000. Nosilac projekta je Plesni savez Slovenije, koji je tu manifestaciju započeo 2001. godine. Za sve učesnike putem satelita iz studija RTV Ljubljana emitovana je muzika uz koju su plesali.

ORGANIZOVANA SLAVLJA

Uprave pojedinih novosadskih srednjih škola odlučile su da spreče incidente koji nastaju prilikom proslave poslednjeg dana školovanja maturanata, tako što će organizovati proslave uz razglas, trubače i veselje, ali bez alkohola. Proslave poslednjih dana školovanja često

izazivaju incidente u kojima reaguje i policija i medicinske ekipe, zbog prevelike količine alkohola. U Hitnoj pomoći kažu da ove godine na takvim proslavama nije bilo krupnijih incidenata, ali lekari kažu da su povrede od tuča i trovanje alkoholom česte i na tokom vikenda.

NEMAČKO ZABAVIŠTE U SUBOTICI

U prostorijama PU „Naša radost“ u Subotici otvoreno je jedinstveno zabavište u Srbiji, jer će u njemu biti smeštene nemačko-srpska i nemačko-mađarska zabavišna grupa.

U ovom vrtiću sa mališanima od tri do šest godina radiće po dve vaspitačice na dva jezika, čime će se otvoriti mogućnost da deca iz nemačke zajednice koja je relativno brojna u Subotici pohađaju predškolsku grupu na svom maternjem jeziku, ali i roditelji

koji žele da svojoj deci omoguće da u ranom uzrastu nauče ovaj jezik, ovakva dvojezična grupa biće idealna za to. Grupe će imati optimalan broj dece od 25.

Vrtić je adaptiran u celosti i opremljen najsavremenijim nameštajem i učilima za decu ovog uzrasta. U njegovom adaptiranju i opremanju učestvovali su Opština Subotica, Pokrajina, Ambasada Nemačke u Beogradu i Fondacija podunavskih Nemaca iz Štutgarta.

PRIPREME ZA ŠKOLU NA ŠEST JEZIKA

Uvođenje obaveznog pripremnog predškolskog programa u vrtiću, praktično od ove školske godine, u Vojvodini nikog nije zateklo nesprenog. Naime, i pre ovog zakonskog „uterivanja“ dece u vrtiću godinu dana pre polaska u školu, obuhvat predškolskim vaspitanjem u godini pred školu u Pokrajini je bio gotovo stoprocentan.

Prema podacima Pokrajinskog sekretarijata za

obrazovanje, u 44 vojvođanske predškolske ustanove, čiji su osnivači jedinice lokalne samouprave, pripremi predškolski program, u trajanju od četiri sata dnevno najmanje šest meseci, ove školske godine pohađa oko 19.000 mališana, raspoređenih u 994 vaspitne grupe. S njima radi 1.200 vaspitača, i to kako na srpskom, tako i na mađarskom, rumunskom, rusinskom, slovačkom i hrvatskom jeziku.

U najvećem broju grupa radi se na jednom od ovih jezika, a u 20 vaspitnih grupa s 325 mališana 22 vaspitača radi dvojezično, to jest na srpskom i nekom od jezika nacionalnih manjina. Posebne grupe u 25 predškolskih ustanova u Vojvodini postoje i za decu s posebnim potrebama. Za njih 138 vaspitači pripremni predškolski program rade na srpskom, mađarskom i slovačkom jeziku.

